

Beteckning: _____

Institutionen för Pedagogik, didaktik och psykologi

**Hur påverkas elever av projektarbete i skolan?
Om lärares föreställningar om projektarbete.**

*Veronica Andersson & Camilla Axelsson
December 2007*

Examensarbete, 10 poäng, B-nivå
pedagogik

**Lärarprogrammet
Examinator: Maud Söderlund
Handledare: Gunnar Cardell**

Abstrakt

Titel: Hur påverkas eleverna av projektarbete i skolan? Om lärares föreställningar om projektarbete.

Författare: Veronica Andersson & Camilla Axelsson

Typ av arbete: Examensarbete (10p)

Handledare: Gunnar Cardell

Examinator: Maud Söderlund

Program: Lärarprogrammet, Högskolan Gävle

Datum: December -2007

Syftet med denna uppsats var att undersöka lärares uppfattningar om projektarbete i skolan. Vi ville ta reda på hur projektarbete påverkar eleverna i skolan, inte bara kunskapsmässigt utan också om det har någon påverkan på elevernas personliga utveckling och för stämningen i klassen. Vi intervjuade två stycken lärare med lång lärarerfarenhet och som båda har arbetat en längre tid med olika projekt på samma skola. Skolan är en byskola i mellansverige där ett 20 tal lärare och pedagoger arbetar.

Resultatet av undersökningen visar att projektarbete har en positiv påverkan på elevernas personliga utveckling. Under projektarbetena har många elever som annars inte syns så mycket i skolan vågat ta större plats och visat vad de kan. De flesta elever har också under projektens gång visat att de vill lära sig och detta har ökat motivationen hos eleverna vilket i sin tur ökar kunskapsnivån.

Nyckelord: Projektarbete, skola, lärande, utbildning.

Sökord: Projektarbete, skola, lärande, utbildning.

Innehållsförteckning:		Sid
1	Inledning	5
2	Bakgrund	5
	2.1 Skolans uppgift	6
	2.2 Kunskapssyn – Vad är kunskap?	7
	2.3 Andra undervisningsformer?	7
	2.4 Projektarbetets historia	8
	2.5 Projektarbete som arbetssätt	9
	2.6 Tidigare forskning	11
3	Syfte och frågeställningar	12
	3.1 Syfte	12
	3.2 Frågeställningar	13
4	Metod	13
	4.1 Datainsamlingsmetod	13
	4.2 Intervjufrågornas utformning	13
	4.3 Utförandet av intervjuerna	14
	4.4 Undersökningsgrupp	14
	4.5 Bearbetning av insamlat intervjumaterial	14
	4.6 Tillförlitlighet och giltighet	15
	4.7 Etiska överväganden	15
5	Resultat och analys	15
	5.1 Projektarbetets betydelse för elevers lärande och personliga utveckling	16
	5.2 Projektarbetets betydelse för stämningen i klassen	17
	5.3 Projektarbetets negativa sidor	17
	5.4 Projektarbetets betydelse för elever i allmänhet	17
6	Diskussion	18
	6.1 Projektarbetets positiva sidor	18

6.2	Projektarbetets negativa sidor	19
6.3	Kunskap	19
6.4	Resultatdiskussion	20
6.5	Metoddiskussion	21
7	Referenser	23
8	Bilagor	24

1. Inledning

I dagens skolsamhälle finns det många olika undervisningsformer. Det börjar arbetas mer och mer flexibelt i skolan och nya metoder utnyttjas mer och mer. En av de undervisningsformer som kan användas i klassrummet är projektarbete. Projektarbete kan ske tillsammans med andra skolor i andra länder genom samarbete av olika slag, men det kan också ske inom den enskilda skolan och då i en mindre form.

Vi har beslutat oss för att undersöka lärares uppfattningar om vilken betydelse projektarbete har för elever i den svenska skolan. Det här är något som vi inte har fått chansen att diskutera särskilt mycket under vår tid på lärarutbildningen. Därför kan det vara ett bra tillfälle att undersöka det här för att få reda på om vi borde använda oss av projektarbete i vårt framtida yrke som lärare.

Vi har under vår tid på våra respektive partnerskolor fått se hur ett projektarbete kan fungera och hur det kan användas i undervisningen. Dock har vi också fått se en skola som kanske inte använder sig av projektarbete i samma utsträckning. Det här har gjort att vi har blivit intresserade av detta ämne och beslutat oss för att skriva vårt examensarbete om detta.

2. Bakgrund

I följande avsnitt kommer vi att redovisa för skolans uppgift. Skolans uppgift är att förbereda eleverna för ett liv i samhället och den skall också lära eleverna att lära sig själva. Vi kommer också att redovisa för vad kunskap är och vad olika pedagogiska tänkare har för tankar och idéer. Sedan följer ett avsnitt om andra undervisningsformer. I avsnittet om projektarbetets historia tar vi upp John Dewey, vad han stod för och när projektarbete började användas i skolan. Vidare tar vi upp ett kortare avsnitt om projektarbete som arbetssätt som följs av ett längre avsnitt om tidigare forskning.

2.1 Skolans uppgift

Följande är beskrivet i läroplanen:

”Skolans uppdrag är att främja lärande där individen stimuleras att inhämta kunskaper”

(Lpo94)

Detta kan tolkas som att skolans uppgift inte enbart är att lära eleverna rena faktakunskaper, utan eleverna skall också lära sig att lära sig själva. Skolan skall lära och förbereda eleverna för ett eget liv i samhället. Vidare står det i läroplanen att eleven skall kunna påverka sin egen skolgång:

”En viktig uppgift för skolan är att ge överblick och sammanhang. Eleverna skall få möjligheter att ta initiativ och ansvar. De skall ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att arbeta självständigt och lösa problem.”

(Lpo94)

Läraren i skolan skall hela tiden sträva efter att eleven ska kunna se olika fakta från olika perspektiv, eleven skall kunna se ifrån ett etiskt, historiskt, internationellt och ett miljöperspektiv. Att se från alla dessa perspektiv är viktigt eftersom individen kan bli mer medveten om de olika problem som finns i samhället genom det.

Skolan skall vila på samhällets demokratiska grund och detta är självklart något som ska ske i skolan. Skolan skall arbeta efter de demokratiska principerna vilket innebär att alla elever skall kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig i sin egen utbildning. För att alla elever skall kunna göra detta krävs det vissa krav på både elever och lärare, därför finns det vissa mål som skolan skall sträva mot:

”Skolan skall sträva efter att varje elev

- Tar ett personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö,*
- successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan och*
- har kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratins former.”*

(Lpo94)

Om dessa kapitel sammanfattas kan man se att förutom att ge eleverna faktakunskaper skall man dessutom i skolan ge eleverna den kunskap och motivation som behövs för att de skall kunna leva ett liv i samhället. Skolan skall lära eleverna att utifrån ett demokratiskt samhälle leva som en god medborgare och allt vad det innebär. Det här är inte bara något som

skolan skall sträva efter, det står också i skollagen att eleverna skall kunna vara med och bestämma hur deras utbildning utformas och att detta inflytande som eleverna får skall bestämmas efter deras mognad och ålder.

2.2 Kunskapssyn - Vad är kunskap?

Gunn Imsen (2000) anser att de flesta pedagoger har sin egen syn på vad kunskap är. Oavsett vad man anser att kunskap är så har kunskap alltid ett innehåll. Under 1800-talet sågs dock kunskap som något fast och bestämt som inte kunde förändras, John Dewey är en av pedagogerna inom pragmatismen (Dewey 1916), han höll inte med om detta synsätt, han såg på kunskap som något som utvecklade sig och som kunde förändras (Imsen 1999).

Samtidigt finns det andra pedagogiska tänkare som är representanter för det kognitiva - konstruktivistiska synsättet, här hittar man bland annat Jean Piaget. Enligt Piaget är kunskap något som kan återskapas när någon lär sig. Han anser också att varje människa bör införskaffa sig en egen bild av sin omvärld. Det finns ytterligare ett till sätt att se på kunskap. Det finns tänkare som tror att kunskap inte kan införskaffas av en person, utan att kunskapen måste hämtas i samspel med andra människor, denna riktning kallas för social konstruktivism. (Imsen. 2000)

Gunn Imsen (1999) anser att det är viktigt att förstå att kunskap inte är något som kan överföras från person till person, en lärare kan ge bort sin kunskap till eleven, det är dock inte gratis för eleven att ta till sig kunskapen, eleven måste själv i sin tur skapa den kunskapen. Kunskap måste alltid arbetas igenom och tolkas av mottagaren för att göra någon som helst nytta. Kunskap kan heller aldrig vara fullständig, det finns hela tiden något nytt att lära sig om den kunskapen som redan finns. Kunskap kan alltså hela tiden utvecklas till något större (a.a).

2.3 Andra undervisningsformer?

Projektarbete är bara en av alla undervisningsformer som finns. Här har vi tänkt ge exempel på några utav alla de olika formerna. Programmerad undervisning var populärt på 1960-talet och det är förproducerad undervisning i form av häften, multimedieprogram, film m.m.

(Imsen 2000)

Idag arbetas det oftast med katederundervisning i skolan, vilket innebär att läraren föreläser för eleverna i ämnet. Även anpassad undervisning bedrivs idag i skolorna, det innebär att undervisningen individualiseras så att den passar just den eleven som är i behov utav den. Det kan vara en elev med någon form av funktionshinder.

En annan undervisningsform är PBL, det står för problembaserat lärande. PBL innehåller sju stycken steg. Det första är: Läs igenom texten högt, och gå igenom svåra ord och begrepp. Det andra är: Formulera det eller de problem som finns i texten. Det tredje är: Brainstorma fram alla era idéer. Det fjärde steget är: Strukturera upp era försök till förklaringar av problemet. Det femte steget: Skriv studiemål, och utvärdera ert eget och gruppens arbete. Det sjätte steget är: Studera på egen hand. Det sjunde och sista steget är: Testa era försök till förklaringar, diskutera era nyvunna kunskaper och försök se samband med det ni lärt er tidigare. Och utvärdera!

http://www.med.lu.se/lakarutbildning/om_laekarutbildningen/problembaserat_laerande#sammanfattning

2.4 Projektarbetets historia

Projektarbete som arbetsform sträcker sig så långt bakåt i tiden som till början av 1900-talet. Det var i USA som William H Kilpatrick var den förste att använda uttrycket ”projektarbete”. Han var kollega och anhängare till John Dewey. Det är Deweys idéer som ligger till grund för Kilpatrick's metod när det gäller projektarbete, här är några:

- Meningsfull kunskap är kunskap som vi har nytta av – användbar kunskap.
- Undervisningen skall vara baserad på de lärandes egna erfarenheter.
- De lärande skall själva sätta upp mål för sitt lärande.
- Undervisningen skall vara problemorienterad snarare än ämnesorienterad.

(Andersson Brolin, 2001)

Som nämnts ovan var det Kilpatrick som var den förste att använda begreppet projektarbete, men det var dock Dewey som myntade begreppet. Han var den som kom på begreppet ”learning by doing” och i detta begrepp kan vi förstå lite vad projektarbete kan handla om. Dewey anser inte att utbildning är en förberedelse för ett liv i samhället, han menar snarare att utbildning är något som är en process i barnets liv.

Utbildning är enligt Dewey en social process i barnets liv. Dewey anser vi skall ha en speciell typ av utbildning, detta eftersom vi lever i ett demokratiskt samhälle. Denna utbildning skall ge eleverna ett intresse och insyn i sociala relationer. Eleverna skall också förberedas på att hantera sociala ändringar.

Enligt Dewey är det viktigt med kommunikation i skolan. Han anser att det är genom kommunikationen som lärandet sker. Detta medför att det är särskilt viktigt att elever och lärare förstår varandra. Vidare anser han att eftersom samhället blir mer komplext, ökar behovet av formellt ledande i skolan. Detta i sin tur leder till en större klyfta mellan lärare och elever, vilket medför mindre kommunikation. Enligt Dewey skall läraren dock inte vara en ledare, utan snarare en medlem i skolan.

Tankarna som Dewey har för skolan och samhället kan jämföras med den som idag finns med projektarbete, i projektarbete skall läraren vara med och leda eleverna rätt och läraren skall även ansvara för vad eleverna skall påverkas av (Dewey, 1916).

Illeris är den som har formulerat principer för projektarbete klarast. Hans tre principer är: *problemorientering, deltagarstyrning* och *den exemplariska principen*. Han anser med problemorientering att utgångspunkten ska vara problemen som finns här och nu och inte ett ämne. När problemen tas itu ska man integrera sina kunskaper i de olika ämnena utifrån just det problemet. Hans andra princip är deltagarstyrning och den följer den första principen eftersom han avser med deltagarstyrning att alla som är inblandade i projektet, både elever och lärare ska vara med och bestämma själva problemställningen. Illeris anser att det är den här principen som inte följs då projektarbete inte fungerar. Den tredje och sista principen, den exemplariska principen, betyder att man går in i lärostoffet via ett exempel, vilket innebär ett problem. Undervisningen kommer i så fall att bestå av exempel och alltså problem. (Skrøvset och Lund, 2000)

2.5 Projektarbete som arbetssätt

”Projektarbete har blivit allt vanligare i skolan. I Norge är det till och med så att projektarbete är inskrivet som något obligatoriskt i läroplanen, både för grundskolan och gymnasieskolan. Även om detta inte gäller för Sveriges del, så står det även i den svenska läroplanen att läraren ska se till att ”eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer” och att eleverna ska

ges ”möjlighet att arbeta ämnesövergripande”(Läroplan 94:14, 12). Till denna kategori hör projektarbete.” (Skrøvset & Lund)

Projektarbete har blivit populärt eftersom skolan har som uppgift att utbilda eleverna till att ingå i samhället och de ska så småningom ut på arbetsmarknaden. Elever blir inte speciellt samhällsaktiva genom att läsa i böcker eller bara sitta och lyssna på föreläsningar. De lär sig utav att vara med och av att få träna sig själva på att ta ansvar. Det är här som projektarbete är en så lyckad arbetsform i skolan.

När det pratas om projektarbete så tänker nog de flesta på något som gjordes under sin egen skoltid. De flesta hade nog något projekt som var ämnesövergripande, men så måste det inte alltid vara. Det går även att arbeta med projekt inom ett enda ämne. Att arbeta i grupp i ett projektarbete är bra för elevernas samarbetsförmåga, de tränar på att arbeta tillsammans med andra elever.

Projektarbete innehåller ett antal faser som kan underlätta själva arbetet. De är inte avsedda att följas till punkt och pricka men de måste planeras noga i förväg. Den första fasen är *Den förberedande fasen*, det är här som projektet startar och tar form. Här bestäms ramarna för projektet och vilka teman som ska belysas osv. Den andra fasen är *Projektstart*. Här börjar eleverna planera sina delar av projektet. Gruppen, eller klassen som det oftast handlar om i skolan, kommer överens om vem som gör vad och hur arbetet ska läggas upp så att tidsplaneringen håller i jämförelse till de ramar som satts upp. Den tredje fasen är *Genomförande*. Nu börjar själva arbetet med projektet. Eleverna inhämtar här information och bearbetar den. Den fjärde fasen är *Produktframställning*. Eleverna ska hela tiden arbeta mot en slutprodukt som kan se ut på olika sätt beroende på projektets tema och innehåll. Det enda gemensamma är att det ska kunna presenteras för andra. Den femte och sista fasen är *Avslutning och evaluering*. Som hörs på namnet så är det här som avslutningen på arbetet sker. Här ska produkten vara färdig inom de tidsramar som sattes upp i den inledande fasen och svar på det problem som man bestämde sig för ska finnas. Evalueringen är en viktig del av inlärningsarbetet, eftersom det endast är genom genomgång av sina erfarenheter en person kan bli bättre på att arbeta med projekt senare i livet. (Imsen 2000)

2.6 Tidigare forskning

Det förefaller inte finnas så mycket forskning om hur projektarbete påverkar elever i skolan, vi har i alla fall inte lyckas finna någon trots att vi sökt på ”projektarbete” ”projektarbete och skola”, ”projektarbete och lärande”, ”projektarbete och utbildning”. Däremot finns det flertaliga handböcker om projektarbete. Dessa handböcker beskriver hur lärare kan och ska gå tillväga när ett projektarbete skall genomföras. Böckerna tar även upp på ett bra och genomgående sätt varför projektarbete är ett bra arbets sätt i skolan.

Andersson Brolin anser att eleverna skall tänkas på som ”individer med en historia” (2001) bakom sig. De är människor precis som alla andra vuxna och det är på det sättet de skall ses på. Vidare berättar Andersson Brolin att ”De är dessutom personer med känslor, idéer, behov och mål.” (a.a.), samtidigt som han tycker att man inte skall stå och fylla eleverna med bara fakta och kunskap. Här menar författaren att genom ansvar för den egna planeringen och för det egna arbetet kan eleven förberedas och lära sig att lära. Eleverna kan känna att de själva är ansvariga för arbetet. De kan forska om saker som de själva är intresserade av vilket kan leda till att de själva blir mer motiverade att leda arbetet framåt. Det är nu som eleverna blir mer intresserade av att verkligen lära sig och inte bara få ett bra betyg eller beröm (a.a.).

Skrøvset och Lund talar om att eleverna inte bara skall lära sig fakta i skolan utan att de även skall ”lära sig att lära” (2005). Vidare talar Skrøvset och Lund om att eleverna även kan utveckla en social kompetens i skolan och att rusta eleverna för ett liv utanför skolan (a.a.). I boken talar de även om att eleverna skall kunna utvecklas efter sina egna förmågor och i sin egen takt. Det här är alltså något som Skrøvset och Lund anser att eleverna kan få igenom ett projektarbete.

Skrøvset och Lund tar även upp valfrågan i skolan, att elever måste få göra egna val. Här tar de även upp Knud Illeris synpunkt på projektarbete. Han tycker att det är bra för eleverna att arbeta med projektarbete för att det påverkar deras valkompetens (a.a.).

Berthelsen, Illeris och Poulsen berättar i sin bok att lärare blev osäkra när den lärarstyrda undervisningen skulle bort. Författarna berättar att det ganska omedelbart märktes positiva resultat hos elever när det arbetades med grupparbete eller med projektarbete, men att lärarna samtidigt blev osäkra. Hur skulle ansvaret kunna överlämnas till eleverna när lärarna hade större kunskaper än dem? Hur skulle ansvaret ges till eleverna när det visade sig att elever inte tog ansvaret de fick genom att inte dyka upp på lektionerna? Här har det funnits ett

problem med projektarbete eftersom det har varit svårt att komma bort från den lärarstyrda undervisningen. För att lyckas med ett projektarbete måste den formen av undervisning bort menar författarna (1979).

3. Syfte och Frågeställningar

Som nämnts tidigare har det funnits problem med projektarbete på grund av att lärarna måste lämna över en del av ansvaret till eleverna. Det har märkts positiva resultat hos eleverna efter arbete med projektarbete. Detta gör att funderingar har uppkommit över varför det har funnits svårigheter med detta. Blir en del elever positivt påverkade av projektarbete samtidigt som en del andra elever inte blir särskilt positivt påverkade och kanske rentav blir negativt påverkade? En del elever kanske inte klarar av att hantera det ansvar som projektarbete faktiskt innebär? Om detta är fallet, borde läraren då inte försöka se till att eleven klarar av det ansvaret. Skolan är skyldig att lära eleven att kunna leva ett liv i samhället, vilket betyder att vi i skolan också måste lära eleverna att ta eget ansvar för sitt liv.

Det vi är intresserade av att veta är hur elever blir påverkade av projektarbete, blir eleverna påverkade på ett positivt sätt eller finns det elever som denna arbetsform är olämplig för?

3.1 Syfte

Syftet är att undersöka lärares uppfattningar om vilken betydelse projektarbete har för elever i skolan. Vi vill inte enbart undersöka vilken betydelse projektarbete har för inläringen, utan vi vill också undersöka om projektarbete också kan ha någon betydelse. Till exempel för klassrumsmiljön, samarbetet i klassen och för elevernas personliga utveckling.

3.2 Frågeställningar

Våra frågeställningar är följande:

Vilken betydelse har projektarbete för elevers lärande?

Vilken betydelse har projektarbete för stämningen i klassen?

Vilken betydelse har projektarbete för elevernas personliga utveckling vad gäller självförtroende, självkänsla, självtillit och självkänedom?

4. Metod

4.1. Datainsamlingsmetod

För att komma fram till ett resultat valde vi att använda oss av intervjuer. Anledningen till att vi valde just den här metoden är för att vi ansåg att den var mest lämplig för vår studie, då vi ville ta reda på lärares uppfattningar. ”Ett av de viktigaste och vanligaste arbetsredskapen inom utbildningsvetenskap är intervjun” (Stukat, 2005) Vi valde att använda oss av lärarintervjuer på grund av de etiska reglerna när det gäller elever. Vi hade först tänkt oss att använda oss av fokusgrupper och sitta ned och diskutera med elever om hur de tycker att projektarbetet har påverkat dem. Då eleverna på skolan går i årskurs ett till sex tvivlade vi på att eleverna själva vet om projektarbetet har påverkat deras kunskap och deras personliga utveckling, däremot kan lärarna kanske bättre se hur eleverna utvecklas under projektarbetets gång.

4.2. Intervjufrågornas utformning

Frågorna hade formulerats innan intervjun skulle ske, flexibilitet fanns dock så att det skulle finnas plats för eventuella följdfrågor. Intervjufrågorna utformades efter vårt syfte. Frågorna som ställdes berörde projektarbetet som skolan arbetade med. Frågorna berörde även det som är positivt och negativt med projektarbete.

4.3. Utförandet av intervjuerna

Vi formulerade först ett antal intervjufrågor och tog sedan kontakt med skolan och bestämde ett möte då vi genomförde intervjuerna. Vi intervjuade Lisa och Karin under en eftermiddag då alla elever hade gått hem och de övriga lärarna hade konferens, detta gjorde att vi i lugn och ro kunde sitta ned med de två lärarna. Vi började med att intervjua Lisa, intervjun tog ca 30 minuter och under intervjun satt vi i Lisas klassrum.

När intervjun med Lisa var klar kunde vi börja intervjua Karin, även under denna intervju satt vi i ett klassrum där vi kunde prata ostörda. Vi tog anteckningar och skrev ner svaren vi fick ordagrant under tiden intervjun pågick.

4.4. Undersökningsgrupp

Vi valde att intervjua ett antal lärare på en av våra partnerskolor eftersom vi ansåg att det var mest lämpligt då vi redan har en stabil kontakt på denna skola. Skolan vi har intervjuat lärare på är en byskola i Mellansverige och på skolan undervisar man i årskurs ett till sex. Det arbetar ett 20 tal lärare och pedagoger på skolan. Vi intervjuade två stycken lärare som arbetar där och vi kommer i vår uppsats att kalla de för Karin och Lisa.

Karin är klasslärare i en årskurs sex på skolan och har lång lärarerfarenhet bakom sig, Lisa är klasslärare i en årskurs ett och två och har även hon en längre erfarenhet av läraryrket.

4.5. Bearbetning av insamlat intervjumaterial

När intervjuerna var färdiga skrevs anteckningarna rent och strukturerades upp. När detta var gjort döpte oidentifierade vi intervjupersonerna så att de skulle vara anonyma. Namnen som används i undersökningen är fingerade.

4.6. Tillförlitlighet och giltighet

För att intervjuerna skulle bli tillförlitliga närvarade båda författarna vid intervjuerna. Detta för att något svar från intervjupersonerna inte skulle falla bort. Tillförlitligheten skulle dock bli större om fler än två intervjupersoner valts. Författarna bedömde dock att två lärare var nog för att få fram ett resultat. Detta var eftersom svaren vi fick från intervjupersonerna var likartade.

4.7. Etiska överväganden

Kontakten togs upp med en av lärarna på skolan i samband med ett annat besök på skolan. Denna lärare var positivt inställd till en intervju. Det var även denna lärare som hänvisade och rekommenderade att vi skulle be om en intervju med denne. Den andra läraren var också positiv till en intervju. Vi informerade dock lärarna att det var frivilligt att delta.

All information som gavs i samband med intervjuerna har varit konfidentiellt och har bara behandlats av författarna. Den information som uppkommit under intervjuerna har enbart används för uppsatsens syfte. Vi missade att informera om de etiska reglerna som skall följas när det gäller intervjuer innan intervjun genomfördes. Vi tog därför kontakt med Karin och Lisa i efterhand och informerade dem om detta och det fanns inga problem enligt dem att använda oss av intervjuerna.

5. Resultat och analys

Skolan där vi intervjuat lärare har ingått i tre olika projekt genom åren, det första kallades för "TIDE" (Technology in the International Demension in Education). Detta projekt innebar att tio lärare åkte till Bristol för att få utbyte med andra lärare, det var alltså bara ett utbyte lärare emellan. Projektet utvecklades senare till ett Comenius - projekt, ett så kallat EU-projekt. Från början var det bara tre skolor som var med, en skola från varje land.

Sedan utökades antalet länder till fem stycken. Det var Polen, Spanien, Portugal, England och Sverige. Projektet hette "Kunskap förenar" och innebar att även eleverna var delaktiga i utbytet. Elever från de olika länderna åkte tillsammans med lärare till de andra länderna vid några tillfällen för att träffas. De brevväxlade även med varandra. Projektet de

har nu heter ”Unite” och är ett skolutvecklingsprojekt som innebär att de studerar inlärningsstilar i de olika länderna. För att kunna göra detta deltar de i olika videokonferenser för att se hur eleverna i de olika länderna lär sig. De skickar också bilder på olika inlärningsituationer och diskuterar var inläringen sker just på den bilden. Projektet ”Unite” har varat från läsåret 05/06 fram till läsåret 07/08.

5.1 Projektarbetets betydelse för elevers lärande och personliga utveckling

Både Karin och Lisa svarade att de hade märkt skillnader på sina elever och deras framsteg. De tyckte att eleverna hade blivit mer motiverade vilket leder till att de lär sig mer och Karin tyckte att det visade sig speciellt under lektionerna i engelska. När det gäller den personliga utvecklingen så tyckte de att eleverna vågar mer och att de har fått mer möjligheter att visa vad de kan, speciellt under de tillfällen då de haft besök från de andra länderna. Både Karin och Lisa svarade också att projektet har lockat fram de blyga eleverna i klassen eftersom eleverna blir nyfikna och gärna vill kommunicera och göra sig förstådda, även de omotiverade eleverna anser de att projektet har gett väldigt mycket. Just i mötena med de andra länderna, går det upp för eleverna att det kan vara bra att lära sig till exempel mer engelska för att kunna göra sig förstådd och att kunna kommunicera.

Karin och Lisa tyckte också att motivationen gjorde att det blev intressant att lära sig grammatik för eleverna eftersom de vill skriva så bra som möjligt vid till exempel brevväxlingen. De menar alltså att i och med att motivationen höjs så höjs också kunskapsnivån hos eleverna. De säger också att projektet har lett till andra kontakter vilket de tycker är väldigt roligt. Lisa sa också att det kan vara viktigt att förbereda eleverna inför till exempel ett möte så att de känner att dem är tillräckligt säkra för att ta för sig av mötet. På denna fråga kan man se att lärarna har svarat relativt lika vilket visar att svaren förmodligen stämmer överens med verkligheten.

5.2 Projektarbetets betydelse för stämningen i klassen.

På denna punkt svarade Karin och Lisa olika. Karin tyckte att stämningen i klassen inte har förändras mycket på grund av projektet. ”Visst har man märkt en viss entusiasm hos eleverna när vi jobbar med projektet vilket leder till att stämningen förändras positivt periodvis. Men inte mycket till vardagen.” Medan Lisa svarade att de svaga eleverna vågar prova på mer, deras självkänsla blir stärkt vilket kan leda till bättre stämning i klassen. Eleverna känner att de har nytta av det de lär sig vilket betyder att de blir positiva vilket i sin tur leder till att stämningen blir bättre i klassen. Hon sa också att ”allt som lyfter rutiner från det vardagliga förhöjer stämningen”.

5.3 Projektarbetets negativa sidor

Karin svarade att hon inte tror att projektarbetet skulle kunna ha någon negativ påverkan på eleverna, möjligtvis att man får lägga uppgifterna på elevernas nivå vilket innebär extra arbete. Lisa däremot, sa att det enda negativa hon kunde komma på var att många elever inte fick något svar när det gäller brevväxlingen och att man har ofta tidspress på sig eller deadlines men oftast får man igen detta på ett annat sätt.

5.4 Projektarbetets betydelse för elever i allmänhet.

Där svarade Karin att eleverna får kunskap om de andra länderna på ett annat sätt än annars när man bara har till exempel geografi. De får lära sig saker om länderna som man annars inte kan läsa sig till. Hon berättade att de till exempel hade pratat och berättat för varandra vilka högtider man firar i de olika länderna och jämfört de tillsammans. Lisa tyckte att ”man ger tillfälle till de duktiga att få lyftas fram och visa vad de kan eftersom många resurser läggs på de svaga”.

6. Diskussion

Det finns både för- och nackdelar med projektarbete i skolan. Det är något annorlunda i den vanliga skolvardagen som kan få eleverna att bli mer motiverade för sitt eget lärande. De får också lära sig att samarbeta med andra vilket är bra för deras framtid, både i skolan och i det demokratiska samhället. I läroplanen står det att skolan ska arbeta utifrån de demokratiska principerna. Detta betyder att eleven i skolan ska lära sig att inte bara samarbeta utan också att lära sig demokratins grunder. Detta är en förutsättning för att eleverna ska kunna leva i vårt demokratiska samhälle. Detta är något som stämmer väl överens med projektarbete som arbetssätt.

6.1 Projektarbetets positiva sidor

Används projektarbete som arbetsform så ges en praktisk inblick i demokratins principer och inte bara teoretiskt som det oftast annars kan vara.

Eleverna får inte bara kunskap om demokratin genom detta arbetssätt, de får också faktakunskaper om ämnet/ämnena i fråga. Detta är något som Dewey också förespråkar genom sitt välkända begrepp ”learning by doing”. (Dewey, 1916) Detta är något som vi håller med om. Vid arbete i projekt med andra länder så ges kunskap om det andra landet på ett helt annat sätt än vad som skulle ges om eleverna läser fakta i böcker. De kan få en inblick i hur människorna lever i det andra landet, genom till exempel högtider och det vardagliga livet. De kanske får kunskaper om landet ifråga av sina kamrater som bor där, vilket säkerligen är mer intressant än att läsa sig till det på lektionerna. Oftast kan eleverna heller inte läsa sig till hur vanliga privatpersoner lever i ett annat land. Något annat de kan få genom kamraterna i projektet är kanske kunskap om kända platser, stora städer, traditioner och saker som kamraterna själva upplevt. Samtidigt kanske de får se andra sidor av landet, sidor som kanske inte är så lockande så som fattigdom, och kriminalitet. Det är dock inte något som behöver vara negativt men kanske ofta kan vara det.

6.2 Projektarbetets negativa sidor

Kan det finnas negativa saker med projektarbete då? Visst kan det säkerligen finnas det, men de positiva sidorna är nog övervägande. En negativ sak med projektarbete är att det kan bli väldigt intensivt under en period vilket gör att läraren verkligen måste få eleverna intresserade på allvar för att orka fortsätta. Det kan lätt bli så att unga människor tröttnar på att arbeta med samma sak mycket. Då måste projektet göras mycket intressant och problemen måste ses från elevernas sida. En annan lösning är att arbeta med projektet under en längre tid och kanske inte arbeta med det varje lektion utan istället dela upp projektet med den vanliga undervisningen. Nackdelen är då att eleverna kanske inte känner att de får något avslutat arbete, det tar helt enkelt för lång tid att få arbeten klara. Samtidigt kanske det kan vara positivt för eleverna om de får arbeta i mindre uppgifter under projektets gång. På så sätt får eleverna känna att de producerar något, även om det inte är några större uppgifter. Det som är viktigt är ju att de inhämtar kunskap om det de arbetar med.

6.3 Kunskap

Kunskap är något föränderligt som hela tiden utvecklas och ändras hos individen. Varje erfarenhet individen går igenom bygger upp nya kunskaper och nya krafter för att möta nya utmaningar. Här håller vi med John Dewey när det gäller hans åsikter om vad kunskap är. Han anser också att kunskap är något som kan förändras och något som utvecklas hela tiden. (Dewey, 1916)

Gunn Imsen anser att kunskap inte kan överföras till person till person, så kallad "korvstoppling". (Imsen, 2000) Detta är något som vi håller med om, en lärare kan överföra sin kunskap till sina elever men eleven måste själv ta till sig den kunskapen och bearbeta den på sitt eget sätt för att den ska stanna kvar i det egna minnet. Här kan en koppling ses till projektarbetet där läraren väljer ut vad som ska påverka eleverna. Sedan får eleverna ta till sig fakta på det sättet de själva vill och på det sätt som är bäst just för honom eller henne. Läraren ska ju heller inte stå och mata eleverna med fakta under projektarbetet utan vara mer som en vägledare för eleverna. (Imsen, 2000)

6.4 Resultatdiskussion

Vi fick svar på våra forskningsfrågor, de två lärarna svarade relativt lika vilket visar att svaren vi fick förmodligen stämmer överens med hur det ser ut i verkligheten. Lärarna svarade att de tror att projektet har ökat motivationen för eleverna i skolan och detta i sin tur har höjt kunskapsnivån. Detta är vanligt i skolan idag. Det känns självklart för oss att om eleven är mer motiverad så lär han eller hon sig mer, vilket ökar kunskapen hos individen. Det är också vanligt att elever som annars inte syns så mycket i skolan äntligen vågar ta för sig under ett projekt, vilket gör att de får chans att visa vad de kan också. Här har vi en stor fördel av projektarbete. De kommunicerar mer än vad de vanligtvis gör och det är just kommunikation som Dewey anser är viktig. (Dewey, 1916)

På punkten när det gäller stämningen i klassen så har lärarna svarat olika vilket gör att vi blir lite fundersam hur det verkligen ser ut i verkligheten. Kan det vara så att det enbart beror på vilken klass som läraren har eller kan det vara en slump att stämningen har varit så olika. Här skulle ytterligare en lärares synpunkter behövs. Projektarbete borde höja stämningen i klassen, speciellt om det är ett arbete som eleverna är intresserade av och tycker att är roligt. Samtidigt som samarbete sker i gruppen. Lisa var den lärare som tyckte att projektet har höjt stämningen i klassrummet och hon är också den lärare som undervisar i den högre årskursen, kanske kan det vara så att de äldre eleverna får ut mer av projektet.

På punkten om projektarbetets negativa sidor så svarade en av lärarna att det enda negativa sakerna hon kunde tänka på var att läraren måste lägga uppgifterna på elevernas nivå. Detta skulle kunna leda till diskussioner. Det här är något som en lärare alltid försöker göra. Här har det förmodligen skett ett missförstånd gällande frågan och där borde intervjuarna ha ställt en följdfråga. En följdfråga hade kunnat reda ut missförståndet och förmodligen hade vi kunnat få ut mer av lärarens svar på denna fråga. En följdfråga hade dessutom eventuellt kunna leda till diskussioner med läraren. Detta skulle i sin tur kunna leda till mer intressanta svar. Andersson Brolin skriver att undervisningen skall vara baserad på elevernas egna erfarenheter. Detta betyder att undervisningen skall läggas på elevernas nivå hela tiden. (Andersson Brolin, 2001)

Karin svarade att det negativa med att arbeta med projektarbete är att klassen oftast har deadlines som den måste hålla för att inte tappa tid och komma efter. Detta är säkert något som stämmer. Samtidigt är det ju också så att det är alltid något som är negativt med arbetet i skolan. Båda lärarna svarade att det positiva väger över det som tycks vara negativt.

Lisa tyckte att det var positivt med projektarbete eftersom det ges tillfälle till de elever som kanske inte visar sig så mycket annars. Det finns elever som är jätteduktiga men som kanske inte visar det så mycket. Genom ett projektarbete kanske de eleverna får chans att verkligen visa vad de kan. Lisa menade att eftersom många resurser idag läggs på de svaga eleverna, glöms ofta de starka eleverna bort. Det tros att de eleverna inte behöver hjälpen. En fråga som kan ställas är hur långt dessa elever skulle komma om de fick de resurserna. Skrøvset och Lund skriver att skall kunna utvecklas utifrån sin egen nivå och förmåga. (Skrøvset & Lund, 2005)

6.5 Metoddiskussion

Som nämnts ovan har vi valt att använda oss av intervjuer som metod, de personer som vi då intervjuade var lärare. Vi hade först en tanke på att intervjua elever som arbetat en längre tid med projektarbete, anledningen till att den idén togs bort var på grund av de etiska reglerna som finns när det gäller intervjuer och elever. Hade vi ändå intervjuat elever så hade vi kanske fått se elevernas sida och vad de tycker om projektarbete vilket hade varit positivt. Vi hade då förmodligen fått använda oss av andra intervjufrågor än de vi har idag vilket självklart skulle betyda att vi kan ha fått ett helt annat resultat än de vi fått idag.

Vi beslutade att genomföra våra intervjuer på en av våra partnerskolor då detta är en skola vi har haft mycket kontakt med. Innan vi började med uppsatsen hade vi redan fått lite insikt i vad detta projekt som fanns på skolan innebar. Hade vi tagit kontakt med en annan skola hade vi kunnat få lite andra kontakter och information om andra projekt och arbetssätt. Detta hade dock inte påverkat vår uppsats utan kanske mer läraren i oss.

Vi valde att vi båda skulle vara med under de två intervjuerna eftersom Stukát säger att man då kan få ut mer utav intervjuerna Två personer kan upptäcka mer än vad bara en person gör. (Stukát, 2005)

Ett misstag vi gjorde under intervjuerna är att vi missade att informera intervjupersonerna om de etiska reglerna som finns när det gäller intervjuer. Vi tog därför kontakt med personerna i efterhand och upplyste om detta och frågade om det var okej att använda intervjuerna vilket det var. Man kan undra vad som hänt om vi inte kommit på att vi missat detta.

Det finns säkerligen mycket man hade kunna göra annorlunda när det gäller denna uppsats. Skolan i fråga har mycket dokument och kvarlevor kvar från detta projekt och det hade inte varit svårt att genomföra en fallstudie av detta projekt. Man hade förmodligen fått fram ett annorlunda resultat genom det. Kanske hade man fått fram ett resultat som stämmer bättre överens med vad eleverna tycker och tänker. Det skulle också kunna vara så att man inte alls hade fått fram det resultat som vi var ute efter och följden av det hade varit att uppsatsen tagit en helt annan riktning.

Undersökningen gick bra, svaren vi fick gav oss ett bra underlag för att kunna färdigställa resultaten. Syftet med vår uppsats blev därigenom uppfyllt. Det skulle vara intressant att undersöka denna fråga i en större utsträckning. Till exempel undersöka ett flertal olika projektarbeten som bedrivs i olika skolor, en fallstudie skulle även kunna göras om det specifika projektarbetet. Dessutom skulle det vara intressant att undersöka om skolorna i de andra länderna har en positiv eller negativ inställning till detta projekt

7. Referenser

Andersson Brolin, K. (2001) *Projektarbete Lärarboken 100 poäng* Lund: Studentlitteratur.

Berthelsen, J, Illeris, K & Poulsen S.C. (1979) *Projektarbete. Erfarenheter och praktisk erfarenhet*. Stockholm: Wahlström & Widstrand.

Dewey J. (1916) *Democracy and Education: an introduction to the philosophy of education*. New York: The Macmillan company

Imsen, G. (1999) *Elevers värld. Introduktion till pedagogisk psykologi*. Lund: Studentlitteratur.

Imsen, G. (2000) *Lärarens värld. Introduktion till allmän didaktik*. Lund: Studentlitteratur.

Skrøvset, S & Lund, T. (2005). *Projektarbete i skolan*. Lund: Studentlitteratur.

Stukát,S. (2005). *Att skriva examensarbete inom utbildningsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur.

Utbildningsdepartementet. (1994) *Läroplaner för det obligatoriska skolväsendet och de frivilliga skolformerna. Lpo94*. Stockholm: Utbildningsdepartementet.

Hämtat 27 november 2007 från

http://www.med.lu.se/lakarutbildning/om_laekarutbildningen/problembaserat_laerande#sammanfattning

8. Bilagor

Intervjufrågor:

1. Kan du berätta lite om ert arbete med projekt här på skolan? Vad det heter osv....
2. Har du märkt någon skillnad på dina elevers framsteg när ni har arbetat i projektform och när ni inte har arbetat i projektform? Både när det gäller kunskapsmässigt och personlig utveckling, i så fall på vilket sätt?
3. Har du märkt någon skillnad när de gäller stämningen i klassen eller när det gäller motivationen bland eleverna, i så fall på vilket sätt?
4. Är det något du tror skulle kunna ha en negativ påverkan på eleverna?
5. Tror du att projektarbete skulle kunna ha någon annan påverkan på eleverna, positiv eller negativ?